

Revisionsrapport

Granskning av kommunens arbete utifrån FN:s barn- konvention

Sollefteå kommun

*Tobias Björn,
Cert. kommunal
revisor*

*Robert Bergman
Revisionskonsult
December/2017*

Innehållsförteckning

SAMMANFATTNING.....	2
INLEDNING.....	3
1.1. BAKGRUND	3
1.2. SYFTE OCH REVISIONSFRÅGA.....	3
1.3. AVGRÄNSNING OCH METOD	3
2. KORT OM BARNKONVENTIONEN	5
3. IAKTTAGELSER OCH BEDÖMNINGAR.....	7
3.1. STYRNING OCH MÅL PÅ OMRÅDET	7
3.1.1. <i>Övergripande styrande dokument</i>	7
3.1.2. <i>Vår bedömning</i>	9
3.2. BARNETS BÄSTA I ARBETS- OCH BESLUTSPROCESSER	9
3.2.1. <i>Vår bedömning</i>	10
3.3. KÄNNEDOM OCH UTBILDNING	11
3.3.1. <i>Vår bedömning</i>	11
3.4. FORMER FÖR DIALOG OCH INFLYTANDE FÖR BARN OCH UNGDOMAR.....	11
3.4.1. <i>Vår bedömning</i>	12
3.5. UPPFÖLJNING OCH UTVÄRDERING	12
3.5.1. <i>Vår bedömning</i>	12
4. BEDÖMNINGAR OCH REKOMMENDATIONER	14

Sammanfattning

Revisorerna i Sollefteå kommun har givit PwC i uppdrag att genomföra en granskning utifrån barnkonventionen där revisionsfrågan är följande: Är kommunstyrelsens styrning och uppföljning avseende barnkonventionen ändamålsenlig och säkerställs att barnkonventionen beaktas och tillämpas?

Följande kontrollmål har använts för att besvara revisionsfrågan:

- Finns en tydlig styrning som säkerställer att barnkonventionen beaktas?
- Finns det tydliga mål och styrdokument för kommunens verksamhet, som tar fasta på barnkonventionens artiklar?
- Finns former för hur barnets bästa tillvaratas i arbets- och beslutsprocesser?
- Vilken kännedom finns om barnkonventionen och har någon utbildning skett i ämnet?
- Finns former för dialog och inflytande för barn och ungdomar?
- Vilken uppföljning och utvärdering finns på området?

Utifrån genomförd granskning är vår sammanfattande revisionella bedömning att kommunstyrelsens styrning och uppföljning avseende barnkonventionen i begränsad utsträckning är ändamålsenlig. Vidare bedöms kommunstyrelsen i begränsad utsträckning säkerställa att barnkonventionen tillämpas.

I syfte att utveckla verksamheten lämnas följande rekommendationer:

- Kommunstyrelsen säkerställer att styrning för området upprättas som tydliggör hur barnkonventionen ska beaktas vid beslut.
- Kommunstyrelsen säkerställer att de forum för dialog med barn och unga används och nyttjas i samband med beslut.
- Kommunstyrelsen säkerställer att kommunens arbete med barnkonventionen och dess intentioner följs upp och utvärderas på ett systematiskt sätt.

Inledning

1.1. Bakgrund

Sverige har åtagit sig att följa FN:s konvention om barnets rättigheter som antogs av FN:s generalförsamling år 1989. I prop. 1997/98:182 *Strategi för att förverkliga FN:s konvention om barnets rättigheter i Sverige* sägs att kommuner bör inrätta system för att kunna följa hur barns bästa förverkligas i det kommunala arbetet. Under 2010 fattade riksdagen beslut om en ny, utvecklad strategi i frågan, *Strategi för att stärka barnets rättigheter i Sverige*, i syfte att stärka barnets rättigheter inom alla berörda områden och verksamheter på statlig och kommunal nivå. En statlig utredning som kartlagt hur tillämpningen av lagar överensstämmer med barnets rättigheter enligt barnkonventionen blev nyligen klar och föreslår att barnkonventionen ska ges status av vanlig lag. Författningsförslagen föreslås träda i kraft 1 januari 2018.

Revisorerna i Sollefteå kommun har utifrån väsentlighet och risk funnit det relevantt att under 2017 granska hur barnkonventionen beaktas och tillämpas.

1.2. Syfte och Revisionsfråga

Granskningen ska besvara följande revisionsfråga:

- Är kommunstyrelsens styrning och uppföljning avseende barnkonventionen ändamålsenlig och säkerställs att barnkonventionen beaktas och tillämpas?

Följande kontrollmål kommer att ligga till grund för att besvara revisionsfrågan:

- Finns en tydlig styrning som säkerställer att barnkonventionen beaktas?
- Finns det tydliga mål och styrdokument för kommunens verksamhet, som tar fasta på barnkonventionens artiklar?
- Finns former för hur barnets bästa tillvaratas i arbets- och beslutsprocesser?
- Vilken kännedom finns om barnkonventionen och har någon utbildning skett i ämnet?
- Finns former för dialog och inflytande för barn och ungdomar?
- Vilken uppföljning och utvärdering finns på området?

1.3. Avgränsning och metod

Granskningen sker övergripande och avgränsas till att omfatta kommunstyrelsens styrning och ledning på området.

Intervjuer har skett med kommunstyrelsens ordförande och oppositionsråd, företrädare för individ- och familjeomsorgen, ekonomiskt bistånd, bygg- och miljö, samhällsbyggnad, grundskola, gymnasieskola samt kultur och fritid. Vidare har vi gjort kompletterande intervjuer med kommunchef.

En genomgång har gjorts av relevanta dokument, såsom styrande dokument, verksamhetsplaner och rutiner som har presenterats inom ramen för vår granskning.

De intervjuade har givits möjlighet att sakgranska ett utkast innan rapporten färdigställdes.

Bedömningen av kontrollmål har skett i enlighet med följande bedömningsskala:

Ändamålsenligt

Inte

I begränsad utsträckning

Till övervägande del

Ja

2. *Kort om barnkonventionen*

FN:s konvention om barnets rättigheter förtydligar innebörden av ett barnperspektiv och ger barn mänskliga rättigheter. Med barn menas personer under 18 år. Konventionen betonar att varje barn ska betraktas som en självständig individ med egna rättigheter. Grundprinciperna för barnkonventionen återfinns i artiklarna 2, 3, 6 och 12 som är så kallade portalartiklar som skall genomsyra samtliga andra artiklar.

Artikel 2

Konventionsstaterna skall respektera och tillförsäkra varje barn inom deras jurisdiktion de rättigheter som anges i denna konvention utan åtskillnad av något slag, oavsett barnets eller dess föräldrars eller vårdnadshavares ras, hudfärg, kön, språk, religion, politiska eller annan åskådning, nationella, etniska eller sociala ursprung, egendom, handikapp, börd eller ställning i övrigt. Artikel 2 handlar alltså om diskrimineringsförbud. En central aspekt av artikel 2 är frågan om lika villkor.

Artikel 3

Vid alla åtgärder som rör barn, vare sig de vidtas av offentliga eller privata sociala välfärdsinstitutioner, domstolar, administrativa myndigheter eller lagstiftande organ, skall barnets bästa komma i främsta rummet. Konventionsstaterna åtar sig att tillförsäkra barnet sådant skydd och sådan omvårdnad som behövs för dess välfärd, med hänsyn tagen till de rättigheter och skyldigheter som tillkommer dess föräldrar, vårdnadshavare eller andra personer som har lagligt ansvar för barnet, och skall för detta ändamål vidta alla lämpliga lagstiftnings- och administrativa åtgärder. Konventionsstaterna skall säkerställa att institutioner, tjänster och inrättningar som ansvarar för vård eller skydd av barn uppfyller av behöriga myndigheter fastställda normer, särskilt vad gäller säkerhet, hälsa, och personalens antal.

Denna paragraf handlar om alla åtgärder på olika nivåer i samhället där barn berörs. Detta betyder att det inte enbart är den verksamhet inom kommun och landsting som direkt berör barn och ungdomar såsom barnomsorg, utbildning, fritidsverksamhet etc som skall ha barnens bästa i fokus. Denna paragraf är relevant för all verksamhet inom kommunen där barn och ungdomar berörs t ex planering av gator och vägar, byggande av nya bostadsområden, etc. Konventionen kräver inte att barnets bästa alltid ska vara utslagsgivande, men beslutande myndigheter ska kunna visa att man har gjort en sammanvägning av relevanta intressen innan beslut som berör barn och unga fattas.

Artikel 6

Konventionsstaterna erkänner att varje barn har en inneboende rätt till livet. Konventionsstaterna skall till det yttersta av sin förmåga säkerställa barnets överlevnad och utveckling.

Detta betyder att staten ska vara proaktiv och vidta åtgärder som säkrar rätten till liv, vilket t ex betyder att man skall förhindra exempelvis självmord, självsvalt och spädbarnsdödlighet. Artikeln handlar dock även om att fysisk, psykisk, andlig, moralisk, psykologisk och social utveckling ska tillgodoses så att barnet förbereds för ett självständigt liv i ett

fritt samhälle. Barnkonventionen betonar även samverkan mellan aktörer för att hela barnet kommer i fokus. I kommuner och landsting är mycket av verksamheten sektoriserad vilket innebär att ansvaret för barn och unga finns inom olika nämnder. Detta kan innebära att det ställs krav på samverkan för att säkra barnets rätt till liv och utveckling.

Artikel 12

Konventionsstaterna skall tillförsäkra det barn som är i stånd att bilda egna åsikter rätten att fritt uttrycka dessa i alla frågor som rör barnet, varvid barnets åsikter skall tillmätas betydelse i förhållande till barnets ålder och mognad. För detta ändamål skall barnet särskilt beredas möjlighet att höras, antingen direkt eller genom företrädare eller ett lämpligt organ och på ett sätt som är förenligt med den nationella lagstiftningens procedurregler, i alla domstols- och administrativa förfaranden som rör barnet.

Artikeln betonar barn och ungas rätt till delaktighet och inflytande i alla frågor som rör dem och oavsett var beslutet fattas. Det ställs även krav på att barnets åsikter ska tillmätas betydelse i förhållande till ålder och mognad. De synpunkter som barnet för fram ska alltså påverka beslutet.

Andra artiklar

Andra artiklar i barnkonventionen som handlar om delaktighet och inflytande är artikel 13 som säger att barn ska ha rätt till yttrandefrihet. Artikel 14 berör barnets rätt till tanke-, samvets- och religionsfrihet.

3. Iakttagelser och bedömningar

3.1. Styrning och mål på området

3.1.1. Övergripande styrande dokument

Nedan redogör vi för de övergripande styrande dokument som vi har tagit del av och de delar som i varierad utsträckning berör barnkonventionen och/eller barnperspektivet.

Dokument	Strategier/Mål
Övergripande verksamhetsplan 2017-2019.	Planen innehåller fokusområden med inriktningsmål inom ett antal olika områden. Inom <i>utbildning och kompetensutveckling</i> har inriktningsmålen fokus på att öka andelen behöriga elever till gymnasieskolan, inom <i>livsmiljö</i> finns inriktningsmålet att ungdomsgårdar ska utvecklas med hjälp av stimulerande aktiviteter. Det finns även en målsättning att ungdomsarbetslösheten ska minska med 2 procentenheter årligen. Indikatorer finns, med fokus på barn och unga, för att mäta med god ekonomisk hushållning. Exempelvis barn per årsarbetare inom förskola och väntetider för barn som inte fått förskoleplats.
Ungdomspolitiskt visionsprogram (KF 2006-06-26)	Programmet innehåller visionen att <i>alla kommunens ungdomar, genom demokratisk representation, tyckt till och sagt hur de vill ha det i kommunen</i> . Vidare finns sex huvudpunkter som bl.a. handlar om att stimulera utbudet av mötesplatser, att alla har rätt att må bra samt möjligheten att påverka ungas situation i Sollefteå.
Reglemente Ungdomsdelegationen (KF 2017-03-27)	Reglerar bl.a. ungdomsdelegationens uppgift, samverkansformer, sammansättning och mandatperiod.
Plan för folkhälsa och trygghet 2016-2020 (KF 2016-06-20 § 70, reviderad 2017-05-29 § 60).	Inom området barn och ungas uppväxtvillkor finns sex lokala mål, däribland att barnkonventionen ska beaktas i <i>alla</i> beslut som rör barn och ungdomar. Till <i>Plan för folkhälsa och trygghet</i> har handlingsplaner med aktiviteter upprättats.
Sollefteå Gymnasium plan mot diskriminering och kränkande behandling läsåret 2017-2018 (2017-08-29)	Av planen framgår att verksamhetens arbete ska genomsyras av FN:s barnkonvention. Vidare innehåller planen övergripande mål för skolans likabehandlingsarbete.
Översiktsplan 2017 (KF 2017-08-28)	Hänvisar till barnkonventionen och framhåller vikten av att beakta barns och ungas perspektiv i planeringen av samhället.
Kulturplan 2017-2019 (KF 2017-03-27)	Innehåller olika målsättningar inom kulturområdet. Att uppmärksamma barns och ungas rätt till kultur framhålls som en förutsättning för att nå målen i kulturpolitiken. Mål som finns i planen är

bl.a. att barn och unga ska erbjudas kulturellt skapande och estetiska upplevelser för ökad självkänsla och kreativitet. Kopplat till målsättningarna finns ett antal aktiviteter.

Biblioteksplan 2016-2019
(KF 2015-10-26)

Av planen framgår att barn och unga är en av de prioriterade grupperna för folkbiblioteket, vilket även regleras i lagstiftning som planen hänvisar till. En av bibliotekets övergripande målsättningar är att stimulera barns intresse för litteratur, kunskap och bildning samt att viss andel av verksamheten ska vara riktad mot barn och unga.

Vi kan konstatera att styrdokumentet innehåller målsättningar inom en rad olika områden som har inriktning mot barn och unga. Vi kan vidare konstatera att det inom biblioteksverksamheten finns strategier som är kopplade till biblioteksplanens målsättningar. Som exempel kan nämnas att biblioteken ska samverka med BVC, anordna regelbundna träffar med personal inom förskola och bjuda in elever i åk 1 till närmsta bibliotek i syfte att främja barns språkutveckling och stimulera ungas intresse för litteratur, kunskap och bildning. Övriga styrdokument som vi nämner i ovan tabell innehåller i mycket låg utsträckning information om strategier hur dessa respektive målsättningar ska uppfyllas.

Utöver ovanstående har det i intervjuerna med företrädare för olika verksamheter i kommunen bl a framgått följande:

- Inom IFO är det främst det folkhälsopolitiska programmet som i någon grad styr hur barn och ungdomars perspektiv beaktas. Utöver detta program är det i huvudsak lagstiftning, föreskrifter och handböcker inom socialtjänstens område som används och som styr hur barnperspektivet beaktas vid exempelvis handläggning eller i kontakt med familjer.
- Företrädare för ekonomiskt bistånd och verksamhet för ensamkommande flyktingbarn visar att även dessa verksamheter i stor utsträckning använder handböcker och riktlinjer utfärdade av bl.a. socialstyrelsen.
- Företrädare för utbildning lyfter det folkhälsopolitiska programmet som det enda kommunövergripande styrdokumentet för arbetet enligt barnkonventionens intentioner. Utöver detta ingår det i skolans grunduppdrag att beakta barnens bästa. Till stöd för detta hänvisar företrädare för utbildning till nationella styrdokument, exempelvis läroplan, men även lagstiftning, exempelvis skollagen.
- Inom samhällsbyggnadssektorn finns lagstiftning i form av miljöbalken och plan- och bygglagen som styr verksamheten. Tillämpning av dessa lagar medför att barnperspektivet beaktas, exempelvis vid tillsyn av exempelvis livsmedel och lekparken.

När det gäller det kommunövergripande arbetet utifrån barnkonventionen sker det främst inom ramen för folkhälsoarbetet. Arbetet samordnas av en folkhälsoordnare. Politiskt hanteras folkhälsoarbetet av kommunstyrelsens allmänna utskott.

I kommunen finns även en inrättad Ungdomsdelegation som ges en viktig funktion i att fånga upp och kanalisera barns- och ungas perspektiv. Delegationens uppdrag har reglerats i ett särskilt reglemente enligt följande:

- stärka inflytandet och delaktigheten för ungdomar i Sollefteå kommun
- arbeta för att ungdomsfrågor beaktas i styrelser, nämnder och förvaltningar
- arbeta för att nämnderna i sin verksamhetsplanering tar hänsyn till ungdomarnas synpunkter
- kunna väcka nya ungdomsfrågor i nämnder och förvaltningar
- vara ett forum för opinionsbildning och kunskapsspridning
- stödja elevråden och elevrepresentanterna

Av intervju med enhetschef för ungdomsenheten jobbar delegationen utifrån ett årshjul och planerar olika aktiviteter bl.a. utifrån önskemål från ungdomarna i kommunen.

3.1.2. Vår bedömning

- Finns en tydlig styrning som säkerställer att barnkonventionen beaktas?
- Finns det tydliga mål och styrdokument för kommunens verksamhet, som tar fasta på barnkonventionens artiklar?

Vår bedömning är att kontrollmålen i begränsad utsträckning är uppfyllda.

Bedömningen baseras på följande:

- Övergripande verksamhetsplan innehåller ett antal mål/mått med fokus på barn och unga.
- Det finns en inrättad ungdomsdelegation, och dess uppdrag och syfte har reglerat genom reglemente och visionsdokument.
- Det finns styrning i olika verksamhetspecifika styrdokument och planer som hänvisar till barnkonventionen och/eller att barn- och unga perspektivet ska beaktas.
- Det finns vissa övergripande styrdokument, exempelvis översiktsplan och folkhälsoplan, som även till vissa delar innehåller mål för barnperspektivet. I folkhälsoplanen anges tydligt att barnkonventionen ska beaktas i beslut som rör barn och unga, vilket vi bedömer vara positivt. Det ungdomspolitiska programmet är dock från 2006 och bör uppdateras.
- Styrningen brister dock i att säkerställa hur barnkonventionen ska beaktas och förverkligas mer praktiskt. En sådan brist rör att det inte är tydligt hur planerna och målen som rör barnkonventionen ska följas upp och utvärderas.

3.2. Barnets bästa i arbets- och beslutsprocesser

Som nämnt i tidigare avsnitt finns Ungdomsdelegationen som bl.a. har till uppgift att inhämta synpunkter från unga i Sollefteå, väcka frågor och vara ett forum för opinionsbildning och kunskapsspridning. Detta kan bl.a. ta sig uttryck i att Ungdomsdelegationen ger sitt yttrande i frågor som ställts via remiss från exempelvis kommunstyrelsen. Av intervju med enhetschef för ungdomsenheten framgår att ungdomsdelegationen upplever att de remissvar som delegationen upprättar tas på allvar av politiken. Däremot finns det ingen styrning eller riktlinjer som reglerar när ungdomsdelegationen ska tillfrågas. Av intervju

med enhetschef för ungdomsenheten skulle dialogen mellan kommunstyrelsen och ungdomsdelegationen utvecklas genom att delegationen får komma in tidigare i beslutsprocessen än den gör i dagsläget.

Vidare framgår det av intervju med enhetschef att ungdomar som deltar i ungdomsdelegationen har ett stort engagemang, dock kan det vara begränsat till vissa aktiviteter/arrangemang. Enligt enhetschef för ungdomsenheten finns det behov att skapa ett bredare och mer hållbart engagemang bland de ungdomar som deltar i delegationen. Det finns även behov av att sprida kunskap hur frågor kan väckas till politiken och hur beslut fattas i kommunen.

Förutom Ungdomsdelegationen finns även andra forum, exempelvis Kulturrådet, som ger utrymme för ungdomar att påverka utbud och aktiviteter inom kulturskolan och fritidsgårdar.

Granskningen visar vidare att som framgår av avsnitt 3.1.1 finns ett antal styrande dokument med fokus på barn och unga. I det folkhälsopolitiska programmet samt i gymnasieskolans plan mot kränkande behandling och diskriminering framgår att barnkonventionen ska beaktas i alla beslut som fattas eller att barnkonventionen ska genomsyra verksamheten. Utifrån intervjuer kan vi dock konstatera att det inte finns några särskilda riktlinjer eller instruktioner som säkerställer att detta efterlevs på politisk nivå. Detta skulle exempelvis kunna ske genom att tjänsteskrivelser ska innehålla konsekvensanalys för barn och unga. Av intervjuer framgår dock att olika stödmaterial och metoder tillämpas för att beakta barn och ungas perspektiv. Exempelvis tillämpas BBIC inom individ- och familjeomsorgen, det finns intervjuguider för handläggare inom verksamheten för ekonomiskt bistånd samt att det inom skolan finns stödmallar för rektorsbeslut inom utbildning.

3.2.1. Vår bedömning

- Finns former för hur barnets bästa tillvaratas i arbets- och beslutsprocesser?

Vår bedömning är att kontrollmålet i begränsad utsträckning är uppfyllt.

Bedömningen baseras på följande:

- Inom vissa verksamheter finns förvisso olika arbetssätt, exempelvis mallar, intervjuformulär m.m. som syftar till att beakta barn och ungas bästa, men vi kan konstatera att det saknas utarbetade former för att säkra att barnets bästa beaktas i kommunens arbets- och beslutsprocesser. På kommunstyrelsenivå saknas detta, och det finns inte heller någon uppföljning eller uppsikt av hur ambitionerna i folkhälsoplanen om att barns bästa ska beaktas i alla beslut faktiskt efterlevs.
- Det ska sägas att det finns olika forum, framförallt Ungdomsdelegationen, som kan användas för att inhämta barn och ungas synpunkter i olika processer. Vår bedömning är dock att ungdomsdelegationens roll och funktion gentemot nämnderna behöver tydliggöras och utvecklas.

3.3. Kännedom och utbildning

Granskningen visar att det inte finns någon samlad bild över vilken kännedom som finns om barnkonventionen inom organisationen. Av intervjuer framgår att det inte heller skett någon utbildningsinsats i ämnet. Däremot sker viss diskussion hur allas lika värde och möjligheter ska kunna tillgodoses i verksamheterna samt vilka effekter fördelning av verksamheter och lokaler kan få för ungdomar.

3.3.1. Vår bedömning

- Vilken kännedom finns om barnkonventionen och har någon utbildning skett i ämnet?

Vår bedömning är att kontrollmålet inte är uppfyllt.

Bedömningen baseras på följande:

- Vår granskning visar att det finns en osäkerhet kring kännedomen om barnkonventionen i kommunen. Någon utbildning om barnkonventionen och dess artiklar har inte genomförts i kommunen, vilket är en brist.
- Givet att kommunen har inrättat en ungdomsdelegation och fastslagit i folkhälso- planen att barnperspektivet ska beaktas alla beslut som rör barn och ungdomar, är det av vikt att säkerställa att förtroendevalda och anställda har kunskap om barnkonventionen för att kunna leva upp till dessa intentioner.

3.4. Former för dialog och inflytande för barn och ungdomar

Ungdomsdelegationen arrangerar årligen ett ungdomsting som ger ungdomar i kommunen möjlighet att påverka och tycka till i ungdomsfrågor, exempelvis som remissinstans. Ungdomstinget uppgift är att vara ett forum för ungdomar, politiker och tjänstemän. Ungdomstinget består av bl.a. ungdomar från grundskola och gymnasieskolan samt ledande tjänstemän och politiker. Av intervju med enhetschef för ungdomsenheten framgår att engagemanget för ungdomstinget är stort bland ledande politiker och tjänstemän.

Vidare framgår av intervju att det finns ett stort engagemang även bland ungdomar. Vid senaste ungdomstinget deltog mellan 100-130 personer, merparten var ungdomar. Av intervju med enhetschef framgår att ungdomarna tilltalas av bra föreläsare och workshops. Däremot finns ett behov att lära ungdomarna vilka möjligheter de har att påverka. Det finns en kunskapsbrist bland unga hur en kommun fungerar och om vem som styr och fördelar resurser.

Utifrån genomförda intervjuer med olika verksamhetsföreträdare kan vi konstatera att det finns ett antal forum för dialog för barn och ungdomar, däribland ungdomsdelegationen. Vidare kan vi konstatera att det inom olika verksamhetsområden och projekt har arrangerats former för dialog, exempelvis har medborgardialog genomförts i samband med att nya lekparkar ska byggas. Av intervjuer med bl.a. företrädare för bygg- och miljö har man i dialogen kring de nya lekparkerna hittat fungerande former för dialog, där även barn i lägre åldrar har möjlighet att delta. Vidare kan vi konstatera att det finns lokala råd, exempelvis matråd, där barn och unga har möjlighet att vara delaktiga.

3.4.1. Vår bedömning

- Finns former för dialog och inflytande för barn och ungdomar?

Vår bedömning är att former finns till övervägande del.

Bedömningen baseras bland annat på följande:

- Kommunen har inrättat en ungdomsdelegation som bl.a. fungerar som remissinstans i frågor som rör barn- och unga.
- I olika kommunala projekt har dialoger arrangerats som riktas mot barn och unga.
- Som andra exempel på kanaler för inflytande som finns kan nämnas olika råd, ex matråd och boenderåd på HVB-hem för ensamkommande flyktingbarn och kulturråd, där barn och unga ges möjlighet att påverka.
- Engagemanget kring ungdomsdelegationen och ungdomstinget är stort både bland ungdomar, men även bland politiker. Däremot finns utvecklingsområden främst i form av att skapa ett hållbart engagemang bland ungdomar i ungdomsdelegationen samt att sprida kunskap bland ungdomar hur de har möjlighet att initiera frågor samt påverka hur beslut fattas.

3.5. Uppföljning och utvärdering

Granskningen har inte kunnat styrka att det sker någon samlad utvärdering hur verksamheterna jobbar utifrån barnkonventionen till kommunstyrelsen. Kommunstyrelsen får regelbunden information från verksamheterna i bl.a. månatliga månadsrapporter. Vår granskning har dock inte kunnat styrka att styrelsen fått någon information vid dessa tillfällen som rör barnkonventionen/barn/unga. Av intervjuer med företrädare för kommunstyrelsen framgår att kommunstyrelsen främst följer upp barnperspektivet genom folkhälsoplanen. Granskningen av protokoll har inte kunnat styrka att det skett någon uppföljning/utvärdering av folkhälsoarbetet vid granskningstillfället.

Vidare framgår det av intervjun att information/uppföljning av exempelvis skolans verksamheter ofta stannar i utbildningsutskottet. Vi noterar att utskottet för vård och omsorg får kontinuerlig verksamhetsinformation. Vi kan dock inte styrka att utskottet får någon särskild uppföljning gällande verksamheternas arbete utifrån barnkonventionen.

Granskningen konstaterar att inom verksamheterna sker det olika typer av uppföljningar och utvärderingar. Rapporteringen sker i huvudsak till respektive utskott. Inom utbildning sker bl.a. elevenkäter som mäter elevernas trivsel och trygghet. Inom kulturområdet ska verksamheterna utvärderas utifrån kulturplanen. Vid granskningstillfället har dock detta ännu inte skett. Vidare kan vi konstatera utifrån intervju att det inte sker någon särskild utvärdering utifrån barnkonventionen inom kulturområdet.

3.5.1. Vår bedömning

- Vilken uppföljning och utvärdering finns på området?

Vår bedömning är att uppföljning och utvärdering endast sker i begränsad utsträckning på området.

Bedömningen baseras på följande:

- Ingen samlad uppföljning eller utvärdering görs av kommunens arbete med barnkonventionen.
- På verksamhetsnivå sker viss uppföljning och utvärdering inom olika områden, genom bl.a. enkäter inom skolan, men detta är inget som centralt fångas upp eller summeras. Vår bedömning är därför att kommunstyrelsen brister i uppföljningen av hur barnperspektivet beaktas i kommunens olika verksamheter.
- Utifrån de styrande dokument som finns på området bör kommunstyrelsen utveckla former för hur uppföljning ska genomföras.

4. *Bedömningar och rekommendationer*

I nedan tabell sammanfattas våra bedömningar av kontrollmål. Bedömningsskalan visar bedömningsnivån för respektive kontrollmål.

Kontrollmål	Bedömningar
Finns en tydlig styrning som säkerställer att barnkonventionen beaktas samt, Finns det tydliga mål och styrdokument för kommunens verksamhet, som tar fasta på barnkonventionens artiklar?	Vår bedömning är att kontrollmålen i <i>begränsad utsträckning</i> är uppfyllda.
Finns former för hur barnets bästa tillvaratas i arbets- och beslutsprocesser?	Vår bedömning är att kontrollmålet i <i>begränsad utsträckning</i> är uppfyllt.
Vilken kännedom finns om barnkonventionen och har någon utbildning skett i ämnet?	Vår bedömning är att kontrollmålet <i>inte</i> är uppfyllt.
Finns former för dialog och inflytande för barn och ungdomar?	Vår bedömning är att former finns till övervägande del.
Vilken uppföljning och utvärdering finns på området?	Vår bedömning är att uppföljning och utvärdering endast sker i <i>begränsad utsträckning</i> på området.

Utifrån genomförd granskning är vår sammanfattande revisionella bedömning att kommunstyrelsens styrning och uppföljning avseende barnkonventionen i begränsad utsträckning är ändamålsenlig. Vidare bedöms kommunstyrelsen i begränsad utsträckning säkerställa att barnkonventionen tillämpas.

I syfte att utveckla verksamheten lämnas följande rekommendationer:

- Kommunstyrelsen säkerställer att styrning för området upprättas som tydliggör hur barnkonventionen ska beaktas vid beslut.
- Kommunstyrelsen säkerställer att de forum för dialog med barn och unga används och nyttjas i samband med beslut.
- Kommunstyrelsen säkerställer att kommunens arbete med barnkonventionen och dess intentioner följs upp och utvärderas på ett systematiskt sätt.

2017-12-14

Tobias Björn
Projektledare

Anneth Nyqvist
Uppdragsledare